

VITA
B. JOANNIS
NEPOMUCENI
MARTYRIS,

AUTHORE
P. BOHUSLAO BALBINO, Soc. JESU
CONSCRIPTA,

*NUNC DENUO EDITA, ET ICONE-
NISMIS PRÆCIPUA BEATI
ACTA EXHIBENTIBUS
ILLUSTRATA.*

Scalpro & sumptibus
JOANNIS ANDREÆ PFEFFEL,
Cæsarei Chalcographi.

Cum Licentia Superiorum.

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Typis JOANNIS JACOBI LOTTERI, Anno 1725.

REVERENDISSIMO
^{AC}
ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO
FRANCISCO
JULIANO,
DEI GRATIA
EPISCOPO HIPPONENSI,
S. R. I. COMITI à BRAIDA,
CATHEDRALIS ECCLESIAE
OLOMUCENSIS
CANONICO ET SUFFRAGANEO:
NEC NON CELSISSIMI
^{AC}
EMINENTISSIMI DOMINI,
DOMINI
EPISCOPI OLOMUCENSIS
IN SPIRITUALIBUS
VICARIO GENERALI,
^{ET}
OFFICIALI,
ARCHIDIACONO ZNOYMENSI.

Reverendissime, ac Illustrissime
Domine, Domine
&c. &c.

NE mireris Reverendissime, & Illustrissime Domine, postquam superioribus annis Reverendissimis, & Clementissimis Principibus Alexandro Augustano, & Sigismundo Viennensi Præsulibus, illi Dominicæ passionis myſteria, huic Viennenses sacras Basilicas affabrè æti incisas, amplissimis duobus nominibus inscripsi, à me tibi hoc tertium opus, quod dudum mul-

DEDICATIO.

multis titulis nomini tuo debebatur, nuncupari. Duo enim potissimum ad hoc ut religiosissima B. Joannis Nepomuceni, plena sanctitatis acta, eleganti ut ut pro rei amplitudine compendiaro calamo à R. P. Bohuslao Balbino è Societate JESU viro eruditissimo olim conscripta, adjunctis æreis tabellis publici juris facerem, animum inclinârunt. Primum, quòd non sine animi voluptate cernerem, elaboratas à me superioribus temporibus ea, qua poteram, arte, ut rei dignitas postulabat, ductò scalprò Divi hujus imagines tanta manuum complosione per Bohemiam, ac Moraviam passim exceptas; avidissimis quoque animis in remotiores etiam Regiones expetitas; ad hoc plurimorum ardentia vota intelligerem, Divi Nepomuceni gesta, quæ in iisdem tabulis summaria methodo excusa mirè pascunt intuentium animos, paulò enucleatius exposita legendi, tractandique. Alterum, quòd, cùm novis indies, iisque recentissimis, ut fama fert, prodigiis cœlum ipsum Joannis virtutes probare videatur, nihil me ab æquitate alienum facturum judicarem, si hac meâ opellâ immortalia ejus facinora orbi commendatum irem.

Verùm dum anxia subiret cogitatio animum, neque probè nôssem, cujus sub auspiciis hoc negotium

D E D I C A T I O .

tium agerem ; visum est tuâ uti ad propositum meum autoritate & studio : quorum altero tanquam clypeo in fronte libri appenso calumniantes veritatis hostium injuriæ retundantur ; altero invictissimi Herois in oppetenda pro Christo morte fortitudo , debellata silentiô Wenceslai Regis garrula crudelitas , virtúsque cœlo digna , quæ Bohemiâ totâ solis instar resplenduit , longè latéque celebretur ; Ad hoc verò immortalis nominis tui , & præclare gestorum fama pietásque perspecta omnibus (quæ non unius Bohemiæ , Moraviæque angustos passa limites , sese in exteras terras , etiam ad nos usque profudit) plurimùm conferre posse videbantur . Enim verò , cùm *Similitudo morum Mater sit amorum* , nihil à te alienum arbitrare ; si illius causam egeris , cujus vitam ab ineunte ætate tuam fecisti , dum nihil habuisti prius , quàm ut in te Bohemia , piique omnes alterum Joannem Nepomucenum , nescio , an majori tui commendatione , an verò disciplinæ Ecclesiasticæ commodo , venerabundi suspicerent . Et meritò : magna enim te inter , Antistes sapientissime , (modestiâ tuâ dixerim :) & Joannem Nepomucenum vitæ , morúmque conjunctio ab ipsis incunabulis intercessit .

Joannes honesto quidem loco natus ; at cœlestibus

DEDICATIO.

stibus flammis, quæ nascentis infederant domui, factus illustrior, vix ortus futuræ sanctitatis signa portendit. Te splendida natalium conditio, & geminæ cœli faces, novum Prosapiæ tuæ fidus, ab ortu illustrârunt: eos enim Majores nactus es, quorum Regio Diademate * subinde coronati vertices summis Reipublicæ in Italia, Bohemia, aliisque Provinciis admoti muneribus, consilio, fortitudine, constantia de Regnis, bonoque publico optimè meriti perennem nominis sui, & amplissimorum factorum gloriâ in posteros, quos Bohemia & Moravia, ut tuas, & Germani tui laudes taceam, Patres Patriæ semper habuit, propagârunt. Amplius dicam; gemino illustratus es sidere sanctissimo Pio V. Pontifice, ac Thoma Aquinate; * qui è tuo quoque orti sanguine plus claritatis, quàm per tot secula Majorum tuorû facinora, quanquam illa amplissima sint, stirpi tuæ attulère. Ab his generis nobilitatem æquè, ac virtutis splendorem hæreditario jure es consecutus. A teneris illico annis sacris rebus afficibare; si loquendum, si agendum esset quidpiam, tanta utebaris moderatione, ut nihil in puerili ætate agere videreris, quod virum non deceret: quo obtinuisti, ut nemo esset, qui indolem tuam ad summa

* * Ex panegyrico Zaræ dicto 4. Octobr. An. 1723.

DEDICATIO.

ma quæque natam ex his velut ex ungue Leonem non agnosceret.

Vides, quàm par utrique vitæ initium ; sed major morum similitudo ; eandem enim vivendi normam communem cum Joanne habuisti : ille capacissimam nactus mentem vix annos juveniles attingit, ea industriæ laude omnem literarum, & Christianæ pietatis studio operam consecravit, ut Joanne doctior, ac sanctior audiret nemo ; & quanquam ingenii amplitudo, indoles ad maxima nata sponderet plurima, caducarum tamen pertæsus rerum omne studium eò contulit, ut Sacerdotii potiretur : hoc cùm esset adeptus, operam suam in tutanda Ecclesia Catholica, in conciliandis dissidentium animis, in reprimendis sceleribus, lucrandisque Deo animabus meliùs collocatam ratus ; adeò se probavit, ut in familiarem consuetudinem à Wenceslao Rege admissus, eidem factus ab Eleemosynis, paulò post Canonicum ad S. Vitum Pragæ ageret ; & nisi modestia, animique demissio abnuisset, iisdem, quas meruerat, Litomisliensi, & Wischehradensi Infulis ornaretur.

Habes hîc tuarum laudum compendium strenuus Joannis æmulator Reverendissime Domine : florentis vitæ ætatem virtutibus, mansuetioribus
juxta

D E D I C A T I O .

juxta ac severioribus disciplinis ea ingenii felicitate impendisti, ut passim & probus & doctus indigiteris. Ad hoc; tibi fortunas amplissimas ab generis nobilitate, dignitates summas à tuis, Majorumque meritis; spes denique maximas à favore omnium in Civili Republica pollicebare. Quod cum scires oculatus, erat, ut hujusmodi seculi crepundia mentem à pientiori proposito avocarent; nisi in constantem animum incidissent. Generoso pede vanas fortunæ arridentis illecebras calcâsti; dum ad Saeratoria convertens animos in Sacerdotem unctus totum te alterum Samuelem immortali DEO consecrâsti. Dies me deficeret, si ea, quæ Minister DEI publicus perenni laude dignissima gessisti, omnia enarrem: Mitto ad omnem modestiam & pietatem compositos vitæ mores; mitto indefessum divinæ gloriæ promovendæ ardorem; mitto fervidam Ecclesiæ Romanæ defendendæ mentem; illud solùm indigitâsse sufficiat; duo potissimum in te, tam exquisitam politioris literaturæ, utriusque Pontificii, & Cæsarei juris peritiam, ac parem tantæ doctrinæ pietatem, omnibus admirationi fuisse. Unde nec virtus, nec eruditio tua diu in umbra latuit, in solem, & pulverem progressa est; cum te passim amplissima munia ambirent, non tu illa; & à qui-

DEDICATIO.

bus alii honorem mutuantur, tu eisdem gloriæ, & dignitatis plurimùm addidisti. Olomucensis tamen Ecclesia non sine pia aliarum invidia velut altera Magdalena partem elegit optimam, quando te primò Canonicum naçta non inertem, & otiosum; sed talem, qui ex accessione dignitatis novam sibi impositam provinciam arbitratus, tantò sanctiùs vixit, quantò sublimiùs se supra cæterorum conditionem positum cerneret: Semper primos inter rigida hyeme, quod etiamnum soles, in Choro; assiduus in audiendis confessionibus, dicendô ad concionem ardentissimus, in adjuvandis consilio, & ære indigis munificus, beneficus in omnes; Religiosus inter seculi turbines videbare. Familiam quoque elegisti gravem, modestam, cui in oculis nihil lividum; nihil concinnum in comis; nihil ambitiosum in vestibus; nihil turgidum in incessu; nihil garrulum in sermone; nihil improbum in moribus: tanta tibi semper erat pietatis cura. Testatiora sanè hæc fuerunt, quàm ut eorum, quorum interest virtutem remunerari, oculos laterent. Hinc à sapientissimis Diœcesis Olomucensis Antistitibus, qui acre, & singulare adhibent iudicium in viris ad gravia munia eligendis, qui nihil gratiæ, totum virtuti concedere soliti sunt, Vicarius, ut ajunt, Generalis es constitutus.

DEDICATIO.

tus. Quod munus tanto Moravici Cleri, Ecclesiarum, & pietatis emolumento sustinuisti, ut perspecta tua virtus summa cum ingenii dexteritate & eruditione conjuncta, resque præclare pro re Catholica ubique gestæ Romam usque sese penetrârunt; quæ, ut amat, viros dignitatibus quærere, non viris dignitates, te Hypponensi Mitrà; non enim minus præmium meritis tuis æquari poterat, coronavit.

Non tamen te ideo à pressis Joannis vestigiis avocatum dicam, ille quidem Infulas sibi oblatas magna demissionis laude repudiavit; tu hanc non minori dignus præconio, non à te ambitam, invitus accepisti, & etiamnum majores eâdem, qua illas mereris, virtute recusas, negligis, aut declinas. Illud utrique iterum commune, quòd cum omnia ad Divi hujus exemplum agas, eodem jure, quo felicitatem suam, atque amplitudinem Joanni Nepomuceno Pragensis S. Viti Ecclesia, tibi Olomucensis suam quoque referre debebat in acceptis. Nam, omissis veteribus, recentiora memoriâ recolamus: quantus tibi meritorum accessit cumulus his annis, quibus Eminentissimi Cardinalis, & Episcopi Olomucensis cum Initiatoris, seu, ut vulgò suffraganei potestate laudatissimè vices geris! Næ munus hoc, cui multorum humeri sunt impares,

DEDICATIO.

tanta fide, diligentia, & dexteritate obis, ut ubique DEI, & Cælitum honorem, disciplinam Ecclesiasticam neglectam, aut penè collapsam restituas, augeas, fancias. Testantur id duodecim variis in locis Augustissima DEO à te sacrata templa; sibi restituta quàm plurima; quæque ad ornatum, & Majestatem facerent, studiosissimè procurata. Quod tuum in emendandis malis moribus ardens studium, populi & Cleri pietas, qui toti Moraviæ & Bohemiæ virtutis, & Religionis est speculum, me tacente loquitur.

Illud omnes in te mirantur, quòd, senili ætate, & fractis viribus cùm sis, per vias asperas, ac montium rupes brumali non rarò tempore cum gravi valetudinis periculo ædes sacras perlustres ipse, in pravos mores inquiras; tam clementer vitia à tuis propulses, ut feriendo parcere, & parcendo ferire videaris. Est quoque tibi laudatissimum hoc perfamiliaire, ne procul dissitæ à Pastore animæ spiritali remedio ad consistendum in virtute careant, omni ratione contendere; unde ut populo itineris molestiam sublevares, tuam negligis: dilatis etiam gravibus Patriæ negotiis, quo indigenti populo confirmationis Sacramentum conferres, Saram, Cajam, aliáque remotiora loca adeò frequenter profi-

cisce-

DEDICATIO.

cisceris , ut quinquaginta octo mille quadringenti quinquaginta tres percenseantur, quos Sacro unctos oleo ad fortiter pro virtute & fide dimicandum roborasti ! accedit , quòd spiritualibus mediis humanam etiam industriam ad tuorum profectum adhibeas , bonisque Pastoribus , quibus cura conceditarum tibi ovium tutò committeretur , acutus , & sagax populo sapientissimè consulas : muneris verò tui partes omnes ita exple , ut nec te Chorus psallentium Domino suum unquam Canonicum , nec Dioecesis Vicarium requirat.

Poterant alii tot consumi laboribus , tot itineribus frangi ; tu contra erectior , tantùm abest , ut hac negotiorum mole fatiscas , ut etiam , cùm dormi sis , autoritate , & consiliò bono publico , tuisque Ecclesiis longissimè prospectum eas : Si enim Ecclesiis opus Rectoribus , priùs factò virtutis periculo , eos , quos exploratissima virtus eruditioni sociam commendant , tanto muneri admoves ; probè sciens : dignitates esse merces virtutis , non ambitionis ; meritorum , non precum . Si Civilis Republicæ necessitas postulat , postulat autem quàm frequentissimè , ita malis mederis , & bonum procuras , ut , qui tua facta propiùs intuentur , meritò in dubium vocent , an in rebus aggrediendis prom-

DEDICATIO.

ptior, prosequendis fortior, aut perficiendis felicior sis. De utraque Republica cùm Civili, tum Ecclesiastica optimè meritis: de illa, quòd tuis crescat, & floreat sapientissimis consiliis; de hac etiam quòd per te sacris initiatos habeat quàm plurimos (ampliùs enim, quàm 7431. viros omni eruditione, & virtute conspicuos DEO consecrâsti) quorum opera in instruendis rudibus; expiandis à noxis animis; atque administrandis Divinis Mysteriis uteretur. Hoc quidem utilitatis est; alterum gloriæ & decoris; utrumque tibi debet. Habet Moravia summis ornatos muneribus, sanctitate & rebus bene gestis spectatissimos, qui non minori ornamento, quàm utilitate rem gerunt Catholicam, Cœnobiarchas, & Hæteriarchos non paucos, quorum tu decem, si non penè omnes, infulis ornâsti: Autoritati an potiùs virtuti accedit tuæ, quòd duo Reverendissimi, ac Illustrissimi Franciscus Engelbertus Barbo è Comitibus de Bexnstain, & Wenceslaus Carolus S.R.I. Baro Koschinschy viri & generis Nobilitate, & doctrinâ amplissimi coram te caput demisere, ut prior Dariensè, hic Reginæ Hradecensis urbis, Episcopalem Mitram, meritorum suorum præmia, ex manibus tuis capefferent. Unicum ad gloriæ tuæ culmen deesse visum est; ut tuo, cujus vices geris,
Emi-

DEDICATIO.

Eminentissimo Cardinali & Principi Ecclesiæ Olo-
mucensis, dignum tanto capite Episcopale decus,
quod tuis quoque meritis par esse poterat, impo-
neres; & id obtinuisti: illud profectò virtuti tuæ
tribuendum, quòd dum adeò liberalis aliorum ver-
tices sacris honoribus consecrares, tui sis oblitus, qui
majora, ac habes, promereris. Nimirum non ho-
nores accipere, sed mereri; & virtutem sibi ipsi dig-
num esse præmium judicâsti. At dices, nihil ho-
rum B. Joannes Nepomucenus; nec infulas gessit,
nec contulit: non abnuo; verùm & tu ita hæc a-
gis, ut agere non videaris; cùm nihil gloriæ, nihil
ambitioni, nihil tuæ, sed totum Ecclesiæ, cui labo-
res tuos, & senilem ætatem impendis, utilitati tri-
buas: in hoc autem Nepomuceni vitam omnem
fuisse consumptam, veriùs est, quàm ut persuade-
am. Verùm quid hæc commemorem? Si populi
quoque mixtum non muta veneratione amorem,
quem in te concitâsti; si modestiam, qua infractus
fortunam blandientem fers, qua in tanto dignita-
tis fastigio excusandum nihil in tuos mores admit-
tis, adducerem, sola Moravia paginam faceret.

Illud mihi primo propositum fuit loco; ar-
dens studium, quo Divi Joannis Nepomuceni Cul-
tum promotum ubique contendis, certissimum a-
mo-

DEDICATIO.

moris, ac imitationis argumentum, admirari: non enim tibi satis erat, quem moribus æmularis, privato à te honore coli: totus in id incubuisti, ut; quæ totius Bohemiæ erat votorum meta, eidem publici honores decernerentur. Innotuit hæc tua Romæ pietas: unde, dum Anno M. DCC. XVII. rogatu totius Regni, & tua maximè industria Clemens XI. summus Sacerdos ex sapientissimis Bohemiæ præsulibus, qui Joannis acta, ac nova indies facta prodigia ad veritatis trutinam revocarent, sacrum senatum coëgisset, Te hujus ornatissimi consilii, licèt spectatissimi alii Antistites abundè suppetent, præsidem, ac judicem constituit. Egisti id munus tanta dexteritate ac studio, ut remoto omni negotiorum objice stupentibus aliis, nullo frigoris acerbi, aut valetudinis sinistrae malo deterritus, pluribus etiam horis ad confirmandam prodigiorum veritatem jusjurandum acciperes: tanta autem æquitate tulisti sententiam, ut ea, quæ tuo iudicio probata sunt, Romæ quoque probarentur. Unde factum Anno M. DCC. XXI. Joannes Nepomucenus in Beatorum Martyrum Catalogum referretur. Hoc verò cum esses assecutus, non facile dixerò, quanta ex illo beneficio in Divum tuum Patronum exarseris pietate: illud argumento sit, quòd, licèt

DEDICATIO.

licet septuaginta duos prope annos numeres, longissimi tamen itineris molestias minimè pertimescens ad Beati Corporis levandi solennia Pragam advolare apud te constitueris; quæ cùm te ignaro ob auspiciatissimum, inopinatum tamen Mariæ Elisabethæ feliciter regnantis Imperatricis adventum ante statum tempus fierent, multum tibi pii doloris id attulit; verùm ut est amor ingeniosus, Religiosum honorem, quem Pragæ tuo Beato Nepomuceno exhibere non poteras, compensasti: quando à te duobus ab hinc annis primum in Moravia templum, in Beati Martyris honorem, à Reverendissimo, & Illustrissimo montis viridis Cœnobiarcha Saræ erectum, non sinè ingenti animi voluptate est inauguratum.

Mitto reliqua, ut tuæ cædam modestiæ; compendio dixisse sat sit, voce populi loquor: tua industria D. Joannis Nepomuceni Cultus in Bohemia, ac Moravia adolevit, pietate crescit, tuo studio perpetuabit. Et hæc ratio erat Illustrissime & Reverendissime Domine, cur nomini tuo hanc paginam inscriberem; quod scirem hæc gloriosa D. Nepomuceni facinora à nemine tractanda sæpius, volenda diligentius, quàm à te; qui vitam D. Joannis exprimere per singularem virtutum imitationem

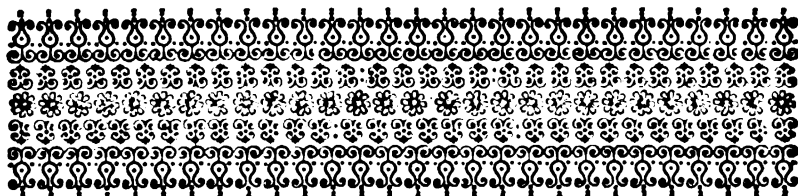
DEDICATIO.

nem bonis omnibus videris. Perge igitur & benigno affectu hoc meum erga te studium prosequere: tantum audeo ex tua, cujus vitam proferant superi meritis parem, mihi facilitate blandiri, quod demittere oculos in hæc folia non gravaberis; quo uno felicem me arbitrabor, tuisque favoribus obstrictus in perpetuum vivam, ac ero.

*Reverendissimæ ac Illustrissimæ
Dominationis Suae*

Devotissimus

JOANNES ANDREAS PFEFFEL,
Calcographus Cæsareus.

VITA

B. JOANNIS NEPOMUCENI
 ECCLESIAE METROPOL. PRA-
 GENSI S. VITI CANONICI,
 PRESB. ET MART.

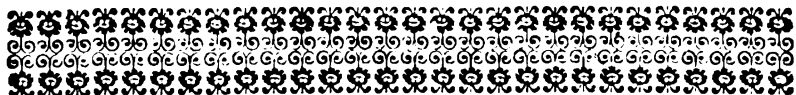
Authore BOHUSLAO BALBINO S. J.
 Actis Sanctorum ab Hagiographis Societatis Jesu
 Antverpiensibus ad diem 16. Maji inserta.

P R O L O G U S.

I. **N**Ullum umquam tam infelix, tam bonis inimicum, ac
 tanta sterilitate damnatum Christianæ Reipublicæ se-
 culum illuxit, in quo nasci & crescere pietas & virtus
 non possent: imò quæ deteriora fuere tempora, eadem feraciora
 fuere sanctitatis: adversa enim virtutem non opprimunt, sed fa-
 ciunt, & factam corroborant. Quod vel in Bohemia nostra Wen-
 ceslai, Caroli IV. degeneris filii, Regis ac Cæsaris Imperium satis
 ostendit: qui cum Princeps esset ignavissimus, idémque in luto
 sanguine macerato (quod ei & in baptismo, & postea dum in-
 fans coronatur, ominosè contigisse scribit Paulus Zidets in Chro-

nico Bohemiæ M.S.) federet, id est libidinose & crudeliter regnaret; tamen in tanta universi regni à capite suo corruptela, Ecclesia Bohemica, & præcipuè Pragensis Metropolitana, tam insigni numero virorum, summa generis claritate, doctrina, rebus fortiter pro Ecclesiæ immunitate gestis, vitæ innocentia ac sanctimonia, cæterisque magnorum Sacerdotum virtutibus eo tempore abundavit, ut non ferrea, vel lutea; sed aurea & gemmea Ecclesiæ tempora rediisse viderentur. De his illustribus Pragensis Ecclesiæ viris in historia Metropolitanæ Pragensis Ecclesiæ egimus: nunc B. Joannis Nepomucensis vel Nepomuceni vitam & mortem felicissimam brevi compendio complectar, idque in arcani Confessionis Sacramenti (cui ille vitam suam impendit) honorem & gloriam. Ac nihil ego quidem dubitem, tanti Martyris Vitam pridem conscriptam in antiquitate fuisse: at hæresis, quæ B. Joannis mortem paulo post exceperit, iisdem flammis, quibus templa & cænobia omnia apud nos considerunt, corruptisse videtur. Quæ igitur de beato Martyre adferemus, in manuscriptis plurimis ea ætate viventium hominum (quorum mihi suppetit copia) tum in typo expressis codicibus reperta, & in unum summa fide & religione collecta, non tam diligentia cuicui meæ, quàm felicitati, quòd inventa sint, adscribantur.

C A P U T I.

Pueritia B. Joannis, Sacerdotium & cetera munia.

2. **N**atus est B. Joannes Nepomucensis in Bohemiæ oppido Nepomuk, vel (ut veteres appellabant) Pomuk, in Pilsnensi regione, Praga distans Bavariam versus magnisdecem milliaribus. Oppidum Nepomuk argenti fodinis quondam nobile, tum religionis antiquæ vestigiis, nec minùs Monte, qui oppido incumbit, & Viridis dicitur, celebratum est: quòd nimirum in eo Monte (ut ex Annalibus Bohemicis constat) S. Adalbertus Pragensis Episcopus, Româ ad Bohemos gentiles suos rediens, multis annis negatam Bohemiæ pluviâ, sanctissimæ Crucis signo, cum bonis precationibus in campos latè jacentes efformato, statim cœlo deduxerit; ac primum hunc montem, totam deinde reliquam Bohemiam gratissimo surgentium herbarum virore recrearit; unde etiam Pomok vel Pomuk, ab immadescendo, loco nomen datum existimo. Quo anno B. Joannes editus in lucem sit, scire non possumus, ex ætate reliqua suspicamur, inter annum M. CCC. XX. & XXX. ortum esse. Parentes, oppidani & mediæ fortunæ fuerunt, pietate magis quàm genere & opibus illustres. Pietatis hoc indicium est, quod ætate jam senecta, cum prole omni carerent, precibus & votis fufis ad Dei Matrem (quæ in statua sua sub Viridi-monte in Cœnobio Cisterciensium, non ita procul Nepomuko, religiosè à populo colebatur) impetrarint filium; cui, ut affectus erga Mariam Dei Matrem ipso nomine admoneretur, Joannis imposuere nomen. At non uno be-

neficio contenta Virgo Mater , quæ nuper ex utero sterili Joannem eduxerat , & propè creaverat , eadem recreavit : nam cùm puellus Joannes in gravissimum incidisset morbum , voto ad ejusdem Divæ Virginis simulacrum à parentibus edito , & promissis in ætatem reliquam pro filio obsequiis , protinus surrexit incolumis.

3. Sed ante id quoque servi sui sanctimoniam & cœlestem vitam cœlesti indicio comprobaverat DEUS : nascente enim Nepomuci Joanne , serenissimæ quædam flammæ , cœlo visæ descendere , amabili & innocenti luce , gratissimo civitati spectaculo , totam domum , in qua Joannes nascebatur , circumfuderant. Hoc flammarum augurium sanctissimis quibusdam viris in ortu concessum , B. Joannes noster tota reliqua vita , ardentissimis ad populum sermonibus , & ignitis ad Deum precibus approbavit : eadêmque flammæ cœlestes etiam mortuum sunt comitatæ , &mersum in fluminis alveo prodiderunt. Sed in historia præverti non decet. Puer Joannes , ut primùm scholis admotus est , formulam divino sacrificio ministrandi exactè perdidicit ; eaque in usum deducta , nullo postea impellente , quotidie cum prima aurora ex oppido ad Cisterciense cœnobium decurrere , omnibus ex ordine quotquot sacra facerent Sacerdotibus ad aram ministrare , consuetudinem sibi fecit ; tanta tamque pertinaci pietate , ut jam velut domesticus & Sacrificiorum stabilis administer inter altaria versaretur. Quo , parvo quidem in speciem , sed non planè futili ad extremum argumento , magnum aliquid se jam tum in puero Joanne videre prudentes credebant.

4. Erat ei , cum dulci & rosea quadam ac pudibunda pietate , acre , vividum & igneum quoddam ingenium ; cui ut parentes crescendi darent copiam , Zatecium ad celebres ea tempestate Latinitatis Scholas miserunt. Hic prima latinæ grammaticæ elementa , ac reliquas annis sequentibus humaniores disciplinas , egregio profectu & rara ingenii commendatione percepit. Præcipuè

cipuè juveni ad bonas spes genito eloquentiæ studium placebat ; ad quam cum natura ipsa conformarat & finxerat : plerumque enim genio cujusque impellente id in studiis nostris sequimur, quod nos assequi posse confidimus : sine spe captare profectum, irritus labor est. Cùm jam Zatecii (urbs est Bohemiæ celebris) nihil restaret discendum, ad altiores scientias, neque linguam tantùm, sed pectus ipsum excolendum, Pragam Joannes contendit. Paulo ante tempora Universitatem Studiorum Pragæ excitarat Carolus IV. Imperator & Bohemiæ Rex : & conquestis ex omnibus litteratis Urbibus, Parisiis, Bononiâ, Paduâ Magistris, omnis doctrinæ divinæ & humanæ Scholas aperuerat. Ad eos igitur sese Joannes noster applicuit, ac primùm Philosophiæ Magister inter primos, tum Theologiæ ac Sacrorum Canonum & Decretorum creatus est Doctor. Theologiam ad Ecclesiam Collegiatam S. Apollinaris in Nova - Urbe Pragensi (ubi ea frequentissimè docebatur : nam ex vicina Wissehradensi Ecclesia Clerici omnes huc itabant) audivisse constat, sub optimis Magistris ; ceteras scientias in quibus Collegiis perceperit, incertum est.

5. Jam pridem ex quo dare litteris operam cœperat Joannes, ad Sacerdotium & animarum obsequia vocari se senserat : ardentius, cùm jam prope metam esset, ad id etiam ferebatur. Quamvis verò studiis litterarum pietatem & virtutem semper conjunxerit ; tamen cùm existimaret, quò quis magis ab animi cultu comparatus ad suscipiendos Sacerdotum ordines accesserit, cò postea feliciùs in animarum salute versari ; integrum mensem ab omnibus profanis negotiis vacuum, Sacerdotio præmisit : quem mensem totum in afflicto corpore, repurganda conscientia, impetrandis cœlestibus ad tantum tamque divinum munus auxiliis, piisque commentationibus & consiliis in futurum, traduxit. Ex hac solitudine egressus, & sacris initiatus Ordinibus, cùm nullas ad populum phaleras & multa dicta, ut ait Comicus, sed Spiritu divino animata verba & cœlestia sensa, velut hastas amenta-

tas, aut potius ipsos currus falcatos in subjectam concionem ex alto immitteret, & regnaret in animis, ex auditorum commendatione, motu, lacrymis, & magis emendatione vitæ, magnam paravit sibi auctoritatem, & brevi præstantis Ecclesiastæ nomen apud Pragenses est adeptus. Itaque approbatione omnium Joanni in basilica Beatissimæ Virginis ante Latam - curiam (vulgo Teinam vocant) in antiqua urbe Pragensi, primario urbis loco, concionandi munus imponitur. Difficile esse potuisset, auditores jam pridem maximis & disertissimis viris assuetos tenere dicendo. Succedebatur Conrado de Strickna, quem unum ætatis suæ eloquentissimum Pragenses fuisse crediderant: succedebatur Joanni Milicio, non ita pridem extincto, quo dicente, unà omnes matronæ Pragenses vestium luxum abjecerant, meretrices pœnitentes magno numero cœnobiis sese incluserant, lupanaria cives ipsi dejecerant. Tamen Joannes noster omnem illam populi expectationem implevit, & desideria superiorum concionatorum extinxit, prudentissima modestia semper abstinens à contentioso dicendi genere, & invidiosis in Ordines Mendicantes invectivis, quod magnis illis quos modò nominaveram Ecclesiastis, ut tum erant tempora, grave apud multos odium, Romæ accusationes, ac propè exitium legitimus attulisse.

6. Jam B. Joannis labor, doctrina, virtus, & parta tot meritis apud omnes auctoritas altiolem merebantur gradum. Itaque Joannis Archiepiscopi commendatione, de communi sententia, in Canonicorum Collegium sanctæ metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis adlegitur; simulque ei in eadem S. Viti Ecclesia ante Cæsarem concionandi defertur provincia. Primum illum honorem diu recusavit B. Joannes, diùque cum beati viri modestia pugnatum est; cum verò se eo loco indignum diceret, omnium tamen vocibus superatus est, clamantium, Tantò melior! & digniorem esse, qui non ut ceteri honores quæreret, sed ab honoribus quæreretur. Compluribus igitur annis in Ecclesia S. Viti Bohemi-

hemici Ecclesiastæ munus B. Joannes jam Canonicus obiit: eumque non modò Rex & aula univèrsa, sed iidem, qui olim in Tein concionantem audierant, sequebantur. Præcipuum concionum argumentum pœnitentia scelerum fuit; tum adversùs licentiam nobilium & Aulæ, adversùs ebrietatem quæ tum invaluerat, adversùs luxum ac ceteros corruptissimi illius seculi mores contentio, & pœnarum cœlitùs infligendarum representatio. Nondum Wenceslaus Imperator ad imum malorum devenerat. Itaque viri doctrina, sapientia, & interioribus litteris captus, & eloquentia victus, audito Joanne multa faciebat.

7. Tradunt veteres memoriæ, cùm fortè per id tempus Sedes Episcopalis Litomislj in Bohemia vacaret, Joannem à Rege ad eam Cathedram ante omnes fuisse destinatum: at is multis in speciem probabilibus causis allatis, Cæsarem ab ea cogitatione dimovit. Præpositi exemptæ Ecclesiæ Wissehradensis dignitas eo tempore in regno par erat dignitatibus primis: Princeps regni Cancellarius, primus post Archiepiscopum regni Præmatem, Præpositus Ecclesiæ illius (quæ ingenua uni Romano Pontifici immediate subiecta est) habebatur: adde opum ingentem vim, nam annui præventus ad octoginta florenorum Hungaricorum millia ascendebant: summa profectò præstans, quæ, nondum apertis navigatione Indiis, alterum tantum hodie conficeret. Hæc ipsa dignitas Præpositi à Wenceslao Rege ac Cæsare B. Joanni oblata est, sed & hanc repudiavit, quod abstrahi à lucris animarum & à sacris concionibus, quibus inflammabat omnes, gravissimum duceret. Sed Elemosynarii munus (dignitas est in Aulis Regum usitata & gratiosa) à Rege & Regina magno honore & comitate verborum oblatum, ne omnia aspernari videretur, & honorum contemptio in superbiam verteretur, accepit: eoque in munere ita sese probavit, ut ejus dexteritatem & solertiam & integritatem aulici, misericordiam pauperes, prudentiam & in distribuendo justiciam commendarent omnes.

Vita B. Joannis Nepomuceni

8. Crescebat in dies viri sancti auctoritas : itaque Imperatrix. Joanna nomine, Alberti Bavarix Ducis & Hollandix Comitum filia, marrona candore animi, morum innocentia, pietate ac ceteris Reginarum virtutibus spectatissima, quæ B. Joannis sacra dictione mirum in modum tenebatur, & validissimè ad omnem virtutem incitari se sentiebat, hunc sibi conscientix suæ arbitrum, hunc vitæ magistrum, hunc patrem delegit. Valuit ad plures exemplum. Religiosæ Virgines in Parthenone sacro ad D. Georgium in Arce Pragensi, & ipsæ B. Joanne ducente & docente ad summum religiosæ perfectionis apicem, non tam passibus, quàm volatibus ferebantur. Veteres quædam memoriæ addunt : B. Joannem Metropolitanæ Ecclesiæ Decanum electum esse hoc tempore. At cum inscriptio Sepulcri hoc titulo careat, & meliores codices non subscribant, credibile est errorem subesse. Id certius : in B. Joanne sanctam Pragensem Ecclesiam oraculum quoddam doctrinæ, atque, ut sic loquar, sententiarum Magistrum habuisse. Tanta enim erat de viri virtute & sapientia apud omnes existimatio, ut quidquid B. Joannes consultus statuisset, id partes velut æquitatis plenum probarent, ac sine contradictione sequerentur. Atque ejus rei veteres quidam codices faciunt fidem, ubi in causis difficillimis, quæ per sententias judicum diu finiri non poterant, Joannes Nepomucenus senior (nam alter Joannes Pomuk Decretorum Doctor, Canonicus Wissehradensis & Archidiecepsos Vicarius Generalis, primùm post B. Joannis mortem florere cœpit, post annum M. CCC. XCVI.) noster, inquam, B. Joannes arbiter, atque ut illi loquuntur, laudator eligitur : idque Beatum virum fiducia doctrinæ & pacis amore sapius suscepisse, ac liberè pronuntiasse, ex sententiis ipsis, quæ recitantur, cognoscimus.

C A P U T II.

B. Joannis ob servatum Confessionis arcanum frustra torti ac demum in flumen merſi exequia.

9. **I**Nterea Wenceslaus Cæſar (ut lubrica omnis nequitia eſt , & in deſcenſum & caſum præceps) quotidie ſeiſo evadebat deterior. Reginam Joannam , quam præſentem oderat & ferre non poterat , eamdem abſentem miſerè deperibat. Prævum de ſe & præpoſtera educatione corruptum Wenceslai ingenium (ut fert multorum opinio) philtris quibusdam magicis efferaverant , & prorfus inſanum ex pravo fecerant , ſclerum regionum adminiſtri. Non eſt hic locus licentioſam illam , cruentámque & maculis ſœdè notatam regis vitam deſcribendi : Annales eorum temporum conſulantur. Annus agebatur poſt Chriſtum natum M. CCC. LXXXIII: Regina , Wenceslai quotidianis ſcleribus offenſa , cùm nullum amplius ex rebus humanis Solutium caperet , neque per mariti ſuſpicioſos oculos capere poſſet , crudelitatem ejus perhorreſcens (maximè quòd etiam menſam dapésque regias , cædibus procerum & ſanguine reſpergere pro deliciis & bel-lariis habebat) quod tutiſſimum videbatur , omnem mundi amorem abjicere , uníque ſe Deo totam (quantum vita conjugalis ſineret) donare conſtituit. Nulla res ita animum divino amore ſemel occupatum Deo adſtringit , quàm gravis , diuturna , & quam tuo capiti continenter impendere videas , calamitas. Itaque Regina ſacrum tribunal adire frequentiùs , cum lacrymis minimas quasque labeculas aperire , afflictare ſeſe , egenorum curam ſuſcipere , iis que dum liceret , miniſtrare , Deum aſſiduè cogitare , precari , ut meliorem conjugii mentem daret , diu noctúque orare.

10. Quod Wenceslao , ſi ſaperet , placere debuerat , id vertit in odium ; inceſſit deinde libidinoſum & ex libidine furioſum Regem cupido , ſi quo pacto reſcire poſſet , quid Regina ad Sa-

cerdotem expiandum afferret, quas præcipuè noxas haberet, quid de marito unquam cogitaret, an quem alium amaret, aliâque hujusmodi, quæ sibi stulta tyrannis, amore accensa, & suspicionibus cincta, potest & solet confingere. Sed hæc ab ipsâ Regina interrogando exprimere frustraneum erat. Vocat B. Joannem, quem unum omnibus Reginæ consiliis intimum esse sciebat. Post multas verborum ambages, quasi aliud ageret, mentione Reginæ injecta, paulatim ad Confessionem sacram delabatur; uxorum eam esse conditionem & subjectionem, ut earum omnia maritis nota esse oporteat, maximè in familiis Regum ac Cæsarum; opes deinde, honores & quidquid felicitatis unquam Joannes expectare posset, verbo regio pollicetur, si induceret in animum, vel pauca quæ Joanni Regina in sacro Pœnitentiæ tribunali aliquando aperuisset, uni sibi concedere; id verò sibi pro omni, in tot Regiis Cæsareisque curis, solatio fore. Exhorruit ad sceleratas preces vir beatus, & gravi liberâque oratione quantum crimen posceretur ostendit; damnaret proinde curiositatem suam Rex, & quod fieri non posset, desiderare omitteret. Commovit objurgatio sancta sulphuratum, ut ita dicam, Principem: repressit tamen sese, cum cogitaret, sæpe qui in primo assultu & hostium conatu fortes sese probârint, ad secundum, & tertium mollescere ac vinceri; primam hanc admotam esse machinam, quæ si non processerit, fortio rem se admoturum, quæ etiam nolenti, victoriam faciliè extorqueat.

II. Nec diu abfuit, quod ægrum animum exulceraret magis. Fortè cocus regius caponem malè assum ad mensam Regis miserat. Ea res improvisa in tantam egit rabiem Wenceslaum, ut naturæ humanæ & omnis humanitatis oblitus, cocum protinus alligatum verubus, flammis admoveri jussit. Perculsi barbara crudelitate aulici omnes horrebant, pallebant, sese mutuo intuebantur: videbant, si quid paululum titubassent, eadem sibi supplicia constituta: Sed nemo erat, qui crudelitati Regiæ inter-

intercederet. Unus B. Joannes, qui tum versabatur in aula, & silere & loqui in tempore doctus, postulato & impetrato ad Cæsarem aditu, verbis primùm mollibus negotium tractare; cùmque apud iratum & impotentem Principem nihil valerent, gravioribus sententiis facti atrocitatem explicare cœpit. Paucissima protulerat: confestim irritabilis & crudelissimus Princeps Satellites in-clamat, nullaque Sacerdotalis Ordinis reverentia, nullo etiam ad seipsum & majestatem regiam respectu, Joannem rapi, & in ultimos carceres trudi jubet. Ibi aliquot dies squallore & horrore loci, tristissimisque tenebris, cum fame & siti propè enectus exegit; in Deo solo acquiescens, eoque lætus, quod pro ejus honore & amore dignus esset habitus & carceres & contumeliam pati. Non ignorabat B. Joannes, quò Regis ira spectaret: nam etiam carceris custos monuerat, unam esse salutis viam, si Cæsari morem gereret, & ad ejus se voluntatem accomodaret. At Beatus Martyr contra obfirmârat animum, & millies discerpi ac mori quàm verbum ex Confessione sacra efferre decreverat.

12. Pauculi intercesserant dies, cùm ecce honoratus vitæ ex aulicis à Rege missus apparet, nuntiat; Regem eorum poenitere, quæ in Joannem illiberaliùs admisisset: proinde Cæsari petenti donaret injurias, oblivisceretur quæ gesta sint, ac liber abiret; sed ut firmior esset receptus ad gratiam, cras ad mensam Regis ne gravaretur accedere. Venit Joannes, summæque honoris significatione mensæ Regis adhibetur. Remotis mensis & arbitris, Cæsar iterum, cur ad se accersiri jusserit, aperit: quiescere se non posse, aperiat tandem quæ Regina in sacra exomologesi in aurem dixerit, ex ordine omnia; miscet blanditias, pollicetur silentium; modò dignitates & præmia offert, modò carnificinas omnes minatur: nolit iram priùs experiri quàm gratiam. B. Joannes excelso animo honores perinde ac minas contemnere, Confessarii munus explicare, silentii sacrosanctam legem extollere, pœnas temporales & sempiternas iis, qui secretum non tenuerint, pa-

ratas exaggerare ; denique Regem monere , abstineret captandis, quæ uni Deo cognoscenda servantur ; sine Sacrilegio talia tentari non posse ; in ceteris omnibus Regis imperia adorare se, unum hoc deprecari, quod si mille mortes subeundæ essent, non faceret. Rex iracundia ardens, sine mora carnificem (quem semper habebat ad manum, & patrinum per delicias appellabat) cum sociis adesse jubet : à quibus in carcerem tractus crudelissimè in catasta jussu Regis extenditur, & facibus admotis torquetur. Adfuisse supplicio Cæsarem (etsi id à nemine traditum legerim) cetera ejus vita probabilem conjecturam facit ; quòd ejusmodi spectaculis oblectari & oculos pascere solitum accepimus, tum etiam quòd sine dubio speraret in tormentis auditurum se tandem, quæ numquam antè Joannes in publicum efferre voluisset. At vir Beatus & Christi Martyr, abstracta quantum licuit à suppliciis præsentibus mente, Sacra JESU & Mariæ nomina ingeminans, nullum aliud verbum prolocutus, dolores omnes suos, vitam & mortem Domino commendabat. Nihil sibi diligentæ ad summam diritatem reliquum fecère cruenti carnifices, præsertim Cæsaris urgente præsentia : omnis tamen illa carnificina intra B. Joannis patientiam fuit. Denique cùm proficerent nihil Cæsare ipso abeunte, fessi & victi desistunt, ac de catasta depositum deserunt. Veteres codices cœlesti consolatione recreatum Joannem tradunt : ac qualis ea consolatio fuerit, an interna quædam ad animum divinitus illapsa, an etiam externa, ex sanctorum Angelorum colloquio, a liòve cœlesti aspectu (ut sæpe aliis viris sanctis evenire in eorum gestis legimus) non explicuerunt.

13. Post hæc Imperator, sive nequa res emanaret veritatis, sive Imperatrice agente, quæ fortassis beatum virum attineri inaudierat, quem ipsa patris loco habebat ; Joannem dimittit. Joannes, quasi nihil injuriæ passus, omnes illos dolores & cruciatus silentio concoxit, nulli suorum aperiens : & curatis quæ tormenta fecerant, vulneribus, processit in publicum ; tum vetera sua munia,

munia, majori quàm unquam antè spiritûs ardore cœpit repetere, eo pacto sese comparans ad mortem, quam vel cœlesti admonitu, vel ex ipsa importunissima Wenceslai Regis natura & humani cruoris avidissima iracundia, paulò pòst inferendam sibi dũbitare non poterat. Ad stationem itaque suam reversus, cùm ad concionem in Ecclesia S. Viti diceret; verba illa Christi, Modicum videbitis me, &, jam non multa loquar vobiscum identidem repetens, vultu læto & facili, mortem sibi, pro Christi & Ecclesiæ legibus oppetendam, disertè prædixit: tum cœlestibus oraculis patefacta semel via, spiritu prophetico plenus, lacrymis uberitum fluentibus, futurum Bohemiæ statum, & venturas brevè calamitates cœpit describere: hæresin ab inferis suscitandam, cui sacra & profana perinde essent, nullúmque facerent discrimen; ecclesias omnes & cœnobia per Bohemiam arsurâ, quædam etiam dejicienda manibus; sacros & religiosos viros omnibus tormentis excruciatos perituros; denique exitium universæ Religionis instare. Pœne incredibile res visa, felicem eo temporis Ecclesiæ Bohemicæ statum, & opibus & potentia summa florentem Religionem cogitantibus. Extrema oratione vale omnibus dixit, ac præcipuè à Prælatiis & Canonicis Ecclesiæ Pragensis humillimis verbis veniam poscens, & se vitâque suam ac vitia multis accusans finivit, magno luctu, & in re tam nova & tot vaticiniis, cum admiratione omnium auditorum.

14. Paucis post diebus B. Joannes Boleslaviam, ad antiquissimam totius Bohemiæ Divinæ Matris effigiem, à Sanctis Slavicæ Gentis Apostolis Cyrillo & Methodio Christianis traditam & commendatam, quæ eo loci religiosissimè colitur, iter suscipit. Hic quàm liquido pietatis & amoris sensu cœli Reginam (cui à prima ætate consecraverat sese, & in qua spes omnes suas habebat repositas) orarit, ut sibi paulò pòst morituro adesset, ut Filium propitium redderet, quisque ex Joannis in Dei Matrem veteri amore, ex periculi ingruentis magnitudine, ex vicinæ mortis hor-

horrore, vel de se conjecturam facere potest. Pragæ vespertinis horis revertentem Boleslavia Joannem, Wenceslaus Cæsar, tum fortè ut erat otiosus Princeps, è fenestra prospectans observat; recurrunt extemplo furioso Principi omnes illæ tristes de Regina Joanna Coniuge imagines, dolet acceptæ toties à B. Joanne repulsæ, neque jam animum regere poterat. Ergo non hominem, sed malum dæmonem spirans, mittit continuò qui Joannem accersant: neque multis, ut in præcipiti ira, verbis est usus: Audi, inquit, Sacerdos, moriendum tibi est: nisi è vestigio jam hic conjugis meæ Confessionem, & quidquid umquam illa tibi confitens dixit, ex ordine exponas: actum est, peristi. Juro Deum, aquam potabis: mersionem in flumine ea voce Cæsar volebat intelligi. B. Joannes, indignum ratus ea de re toties obtundi, non verbis, sed toto capite & severo vultu Sacrilegium averfatus est. Vix signum dederat Imperator, jam sanctissimum virum validissimi satellites circumstant, Rege vociferante; atque inter manus in aliud cubile sublimem deportant. Verusti codices significant silentium supplicio quæsitum, & vitatum esse populum, ne quis arbiter interveniret. Nocte igitur ad Pontem, qui Pragensi flumini Moldavæ impositus urbes duas Majorem & Minorem conjungit, deducitur; tum manibus & pedibus vinctis (quod disertè expressum legitur) in subjectum flumen ex ponte dejicitur in pervigilio Ascensionis Domini Anno M. CCC. LXXXIII.

15. Mortem quam occultissimam esse Cæsar voluerat, cœlestia statim prodidère miracula. Ignes & flammæ, quæ olim B. Joannem nascentem significaverant, mortuum cinxerunt; totus continuò Moldava fluvius reluxit. Videre erat innumera, & mirificandoris, lumina innoxie toto fluvio innatare, commodum enim id temporis excreverat flumen, & latius atque altiùs fluctus attollebantur, corpus verò B. Martyris, secundo flumine lentissimè descendens, numerosiores & exporrectæ magis comitabantur faces; inde aliæ aliæque faces sequebantur, quasi pompam funeris deducerent.

cerent. Effusa ad spectaculum Pragensis civitas quid factum esset, aut quid fieret, cogitabat. Reginam quoque Joannam, ex arce Regia despectantem, & omnis rei hactenus ignaram, tam novum spectaculum attraxit. Cursu illa ad Cæsarem maritum contendit, miracula luminum ostendit, & innocenti simplicitate, quæ istud sibi ostentum velit, interrogat. Percussit illico animum sceleris conscientia, & viso cœlesti miraculo velut fulgure ictus propriuit ex conspectu sese, ac seu timore seu dolore, vero aut ficto, triduum publico abstinuisse dicitur, neminem nisi necessarium admittens. Tota illa nocte circum corpus beati Martyris luxerant flammæ, sed dies, quid factum esset, ostendit: jacebat in arena corpus exanime, suo in habitu, vultu placido ac renidenti, decentissimè compositum. Statim tota urbe spargitur rumor, neque diu cædis auctor latere poterat, cum plura ejus crudelitatis Cæsar edidisset exempla: ad hæc conscii, carnifices, aulici, satellites nesciebant tacere. Tandem ad Canonicos Metropolitanæ Pragensis Ecclesiæ atrocis rei fama pervenit. Ii protinus adornata supplicatione, sanctum Fratris sui corpus ex flumine summo honore levantes, ad proximam ecclesiam sanctæ Crucis, Religiosorum quos vocant de Pœnitentia, tantisper deposuerunt, dum gloriosius sepulcrum in ecclesia Metropolitana pararetur. Hæc Canonicorum pietas, cum insigni animi fortitudine conjuncta (quis enim cruenti & tam irritabilis Principis iram non pertimesceret, aut suspectam habere non posset?) sine præmio non fuit. Cùm enim loculum in ecclesia S. Viti effodiunt, thesaurum divitem, & multa auri argentiq̃ue talenta ac rerum ceterarum pretia defossa reperiunt; quasi sanctus vir, pro tumulo & sepulcri honore, hanc ecclesiæ & Canonicis deputasset mercedem.

16. At inferiùs in sanctæ Crucis ecclesia innumera hominum vis ad sacrum corpus videndum affluxit, primusque ille cultus beati Martyris à populo fuit: constantiam & fortitudinem prædicare, pedes manusque certatim osculari, ejus sese precibus

commendare, sacrum corpus reverenter contingete nullum faciiebant finem, præsertim quod ipsa Ascensionis Domini dies, à laboribus vacua, majus otium & facultatem præberet. Non ita se in familiares tenebras abdiderat Imperator, ut quæ circa corpus fierent, ignoraret. Itaque (ut sunt omnium, qui tyrannicos habent animos, suspiciosa & violenta consilia) ad religiosos illos viros sanctæ Crucis, satellites cum mandatis dimittit: nova re abstinerent, tumultum non concitarent, arcerent turbam, & Joannis Nepomucensis corpus procul è conspectu in angulum aliquem abjicerent. Factum, quod Rex imperarat, sollicitè: sed majore B. Joannis gloria: siquidem clausum corpus tantam ex sese cœlestis odoris fragrantiam effundebat, ut occultari non posset, magnoque iterum hominum concursu locus celebraretur. Jam parata erant funeri ducendo omnia, Canonici, Clerúsque universus, comitante innumera populi multitudine, campanis tota urbe personantibus, supplicationem instruunt, & beati viri corpus ex sanctæ Crucis ecclesia (tanto intervallo!) ad arcem S. Wenceslai in ecclesiam Metropolitanam deportant. Obsequendum populo petenti fuit, rursusque aperta funerali arca ad venerationem ostensus est. Ægros plurimos contactu sacri corporis curatos vetera manuscripta testantur. Tandem, ut aliquando finis fieret, humatus est cum lacrymis. Pauperes præcipuè, quorum erat pater, planxerunt: grandis lapis superjectus; inscriptio seriùs apposita, quam hodièque legimus; Honorabilis Dominus Magister Joannes Nepomucenus, hujus ecclesiæ Canonicus, Reginae Confessarius, quia sacrosancti Confessionis sigilli custos usque ad mortem fuit, à Wenceslao IV, Bohemiæ Rege, Caroli IV. filio, tormentis tentatus, ex Ponte in Moldavam præcipitatus, miraculis clarus, hic jacet sepultus. A. D. M. CCC. LXXXIII. Hactenus inscriptio. At Regina Joanna, posteaquam de morte B. Joannis, quem habebat pro Patre, triste nuntium accepit; eamque mortem sua causa à crudeli conjuge illatam animadvertit; cùm præterea.

cerea nullam ex tot & tantis malis evadendi viam cerneret, in gravem animi ægitudinem lapsa, carpi paulatim cœpit, & quarto abhinc anno, nulla edita ex se prole, contabuit, mortua anno M. CCC. LXXXVII. die 1. Januarij, ut contra Hagium ostendit Lupacius.

C A P U T I I I.

De veneratione & cultu, qui Joanni, velut Beato & Martyri, ab omni memoria tribuitur.

17. **N**ON erit abs re forsitan, priusquam ad miracula B. Joannis percensenda veniamus, pauca quædam de publico ejus apud nos cultu præmittere. Sciendum in primis est, etsi B. Joannis memoria nullo neque Sacrificio, neque divino officio honoretur in templis (quod sine sanctæ Sedis Auctoritate fieri non solet) reliqua tamen omnia, quibus Divorum nomina consecrantur, ad sacrum ejus tumulum adhiberi. Itaque quoties ad salutandos sanctos Bohemiæ Patronos, Vitum, Wenceslaum, Sigismundum, Adalbertum, eorúmque tumulos in Metropolitana ecclesia honorandos, Proceres, Nobiles, Sacerdotes, Prælati, Canonici, Religiosi, Matronæ, verbo, minimi maximique conveniunt, B. Joannis tumulum nunquam omitti videas. Hic provoluti in genua supplicant, preces ad eum fundunt, ejus opem implorant. Suspensa est ad tumulum tabella, latino, Bohemico, & Germanico idiomate, in qua oratio majusculis litteris ad B. Joannem Nepomucenum descripta est: eam recitare populus consuevit. Pendent hinc inde cerea lumina, & varia anathemata; tum B. Joannis imago radiata. Tumulus cratibus ferreis duplici ordine præmunitur: laminis depictis, in quibus Joannis nomen legitur, additur vox Martyris & Beati: lampas ab omni memoria tumulo imminet, ardétque: alias faces cereas ferè quotidiana

piorum hominum devotio accendit : earum quædam humani corporis magnitudinem æquant : his facibus consumptis, novæ aliæ liberaliter apponuntur, ab iis præsertim, qui se ad B. Joannis tumulum cœleste aliquod beneficium accepisse lætantur. Serenissimus Leopoldus, Austriæ Archidux, candelabrum perelegans (de quo postea sermo recurret) huic Divo statuit, & in eo B. Joannis effigiem æream cum ceteris Bohemiæ Patronis affabre fieri fecit. Reges ac Principes nostri B. Joannem coluere semper : Ferdinandus I. Imperator, quoties Pragensem adiret ecclesiam, ante hunc tumulum genua ponebat : idem actitasse pium Principem Ferdinandum II. atque etiam III. multi meminerunt. Hic postremus, Cardinale Archiepiscopo Pragensi Ernesto II. in consilium vocato, sapius de publico B. Joannis cultu, deque ejus ab Apostolica Sede petendo canonismo (ut vocant) egisse narratur : sed piam optimi Cæsaris mentem primum bella, deinde mors abrupit.

18. Jam verò imagines B. Joannis æri incisæ habentur in manibus : in his & Beati titulus Joanni apponitur, & capitis apex ardens cœlesti lumine ac circumfusus radiis spectatur. Neque honores isti nuper inventi, novique dici possunt : sed jam ab ipsa statim morte, & ab omni memoria hodie viventium hominum, & ab omnia impensæ. In Sacratio Ecclesiæ Metropolitanæ Pragensis ara quædam est : super eam (ut fieri solet) depictæ in pariete antiqua manu Sanctorum Bohemiæ Patronorum, Viti, Wenceslai, Adalberti, ac ceterorum visuntur imagines : pictura (quod appositi indicant numeri annorum, & pingendi ipsa ratio seculis nostris ignota) centum & octoginta annos superat antiquitate. Has ergo inter imagines Divorum Joannes Nepomucenus palmam sustinet manibus, radiato capite undique illustris. Neve dubitare possis, quem cogitarit artifex, & quem Canonici depingi jussérunt ; trabalibus litteris titulus legitur ; S. Joannes Nepomucenus. Paucis passibus à B. Joannis tumulo in Ecclesia Metropolitana Pragensi

genſi capella feu Sacrarium eſt , pretioſis imaginibus ab arte , & maſoleo Berkarum Baronum Bohemiæ antiquorum ſpectabile : in eo Sacratio, ſub marmore porphyretico altè educto, conditus jacet Joannes Wlaſſimius, ſecundus ab Erneſto I. Archiepiſcopus Pragenſis. In capellæ altari venuſtiſſimo certis diebus Sacra faciunt Sacerdotes : altaris titulus, manu propria Caſpari Arſenii, ſacræ Theologiæ Doctoris & Eccleſiæ Metropolitanæ Decani ſcriptus, hæc habet : Anno M. DC. XXI, XVI. Julij per Illuſtriſſimum & Reverendiſſimum DD. Joannem ejus nominis tertium, Archiepiſcopum Pragenſem, conſecratum eſt altare in capella è regione ſepulcri B. Joannis de Nepomuk, Confeſſarii, in honorem Viſitationis Beatiffimæ Mariæ Virginis, ac ſanctarum Virginum & Martyrum Lucię & Otiliæ, nec non S. Clementis Papæ & Martyris, & B. Joannis Nepomuceni, in quo incluſæ ſunt iſtæ Reliquiæ &c. Hanc tabellam Arſenii à ſe deſcriptam, nuper mihi dedit in manum Reverendiſſimus D. Thomas Joannes de Czecho-rod Metropolitanæ ejusdem Eccleſiæ Decanus, Archidiœceſeos Pragenſis Officialis &c. vir officio, libris editis, aliis que meritis clarus, eúmque titulum in hanc hiftoriam juſſit imponi.

19. Jam & ſcriptorum noſtrorum omnium, in afferendo B. Joannis Martyrio & ſanctimonia, conſentit auctoritas. Videatur Dubravius Olomucenſis Epifcopus, Hagecius Eccleſiæ Collegiatæ Boleslavienſis Præpoſitus, plures que alii. Simon Fagellus, Eccleſiæ Collegiatæ omnium Sanctorum in caſtro Pragenſi Decanus, qui ante centum & quod excurrit, annos de Sanctis Bohemiæ Patronis Hymnos ſcripſit typiſque vulgavit, Hymnum unum cum titulo ad B. Joannem Nepomucenum concinnavit, verſu pro ætate illa non planè inveniſto. Georgius Bartholdus Pontanus, Metropolitanæ Pragenſis Eccleſiæ Præpoſitus, Joannem Nepomucenum Beatum Martyrem appellat. Eamdem appellationem tribuunt ceteri ſuperiorum ætatum, atque etiam hujus noſtræ ſcriptores ; ut venerabilis Pater Albertus Chanowsky, vir Apoſtoli-

cus (qualem Vita ejus nuper ab amicissimo viro R. P. Joanne Tanner edita satis ostendit) tum Georgius Ferus ejusdem Societatis, plurésque alii.

20. Pridem narraveram B. Joannem Nepomuci in Bohemia ortum esse. Ex ea igitur domo, in qua Joannes primùm vitæ lucem aspexit, oppidanorum pietas sacellum B. Joannis honori statim ab ejus morte exstruxit: traduntque veteres memoriæ, neminem in ea domo nocturnam quietem capere potuisse, omnesque infomniis fatigatos semper coactos abscedere, donec ea in Sacrarium verla fuisset. Nostra ætate Illustrissimus Baro Franciscus de Sternberg, Nepomuci Dominus, R. P. Georgio Fero incitante, sacellum hoc, vetustate paulatim concidens, totum dirui jussit: novamque & formosam ecclesiam B. Joannis Nepomucensis honori magnis sumptibus exstruxit. Benedici ecclesiam illam Ernestus Archiepiscopus Pragensis & Cardinalis per alios voluit, cum ipsemet per invaletudinem adesse & consecrare non posset. In summa novi hujusce templi ara B. Joannis imago radiata conspicitur, atque in veneratione habetur. Per hanc recens exstructi templi causam idem R. P. Georgius Ferus Anno M. DC. XLI. libellum edidit, quem Famam posthumam B. Joannis Nepomuceni inscripsit: in quo venustis imaginibus, summo pictore Carolo Scretæ Bohemo operam commodante, vitam & mortem B. Joannis brevissimis titulis triplici idioma Latino, Bohemico & Germanico comprehendit. Aditur B. Joannis ecclesia multis supplicationibus: parochi à multis passuum millibus ad certam diem ab operibus vacuam, Dominicis inter Pascha & Pentecosten, populum adducunt: idque agitur à tempore immemorabili. Sacra de B. Joanne non leguntur quidem, sed de sanctissima Trinitate: concio tamen ad populum de B. Joannis virtutibus habetur. Appensa visuntur ad ejus aram anathemata plurima, fatenturque diversi ejus se meritis varia beneficia cælitus impetrasse. Pro comperito est, si campi siccitate laborent, supplicatione una alterave

ad hanc ecclesiam publicè ducta, pluviam impetrari celeriter. Cantio quædam pervetusta de B. Joanne per hanc viciniam circumfertur, quam plebs rustica modulatur libenter, B. Joanni pecudes suas & jumenta cetera commendare solita, opémque sentire. In peste, quæ Bohemiam anno M. DC. XLIX. pervagata gravissimè afflixit, omnes, qui sese Nepomuci B. Joanni commendârunt, periculo sunt erepti.

21. Pragæ quoque B. Joannis tumulus, ut ante dixeram, in summo habetur honore : & quamvis imperiti quidam & in religione nimium cauti timidique, ipsius religionis prætextu, in B. Joannis veneratione obturbare aliquid tentârint ; populus tamen ceterique omnes de constantia justæ pietatis dimoveri non potuit, rediitque semper sua B. Joanni gloria, quidquid unus & alter timidi conarentur. De ejusmodi vetusta religione & cultu Beatorum antiquo, optimè dixit vir eruditissimus, & in gestis Divorum describendis & illustrandis diligentissimus, rerúmque istarum peritissimus, Godefridus Henschenius : Venerationi Divorum, inquit, à tempore memoriam unius sæculi excedente, Urbanus VIII, Pont. Max. nihil voluit derogatum, quò minùs perpetua deinceps esset. Jam B. Joannis cultu ab antiquitate probato, ad miracula, ad ejus sacrum tumulum patrata, faciamus gradum : simul illud patebit, quàm meritò tantus eidem à populo cultus habeatur.

C A P U T I V.

Mira quædam ad B. Joannis tumulum patrata & beneficia cælestia omnis generis.

22. **T**Ot ac tanta B. Joannis interventu beneficia cœlitus impetrata fuisse tradunt manuscripta memoriæ, ut ex iis justum librum majores nostri confecerint, qui in sacrario Pragensis ecclesiæ servabatur. Citat eum librum Wolfgangus Chanowsky

ky de Longavilla, Ecclesiæ Metropolitanæ Canonicus, vir illustis, qui anno M. D. LXXXIII. moriens, ejus Beati amore, non procul ab ejus sacro tumulo, ut conderetur, impetravit. Scribit is, in illo miraculorum libro, B. Joannem Nepomucenum Thaumaturgum Bohemiæ appellari: cæcum ad ejus tumulum recepisse visum, alios præsentissimam opem sensisse, alios in vitæ mortisque confinio stantes, quosdam etiam ad supplicia mortis Judicum sententiis damnatos, beati viri, quem invocabant, auxilio, mirabiliter evasisse mortem. Addit, plura se non describere, quod liber sit obvius, quem tamen una mecum ecclesiæ Ministri omnes invenire non possumus, & subtractum ex oculis, ob hæresim nuper regnantem, dolemus.

23. Illud permirum, neque minùs certum & pervulgatum: quicumque B. Joannis tumulum calcârint, præsertim si contempserint, eos ipsa die infamiam incurrere, & vitare non posse; id omnium Catholicorum Pragensium nostræ & superioris ætatis consensu, atque exemplis plurimis constat. Anno M. D. LXXXVIII, cùm Radzivilus Princeps, Regis & Polonæ Reipublicæ nomine, Legationem apud Rudolphum II. Cæsarem obiret, accesserat Pragæ Magnus D. Christophorus Sluska Palatinus Vindobonensis (Catholicus ne an hæreticus à Theophilo Cristecco, Collegii S. J. ad S. Clementem Rectore id temporis, cujus chirographum eodem anno conscriptum habeo, non traditur) sed vir hic dignitate clarus, Metropolitanam Pragensem Ecclesiam aliquando ingressus, aliis ecclesiæ monumentis curiosè lustratis, ad sepulcrum B. Joannis adducitur. Narrat Palatino, qui ducebat, Canonicus, mirabilem hunc esse tumulum; nam si quis calcâset, eo die pœnam non effugere. Risit Palatinus, & confestim pede tumulum pressit; gloriosum existimans (ut ingenia sunt) quæ ceteri timerent, calcare. At ecce è vestigio, quasi percuti frontem & turbari mentem sentit; turbationem persentiscens templo egreditur. Equum & currum Domino adduxerant famuli (numeroso enim satellitio

vir

vir inter suos admodum potens cingebatur) equum primo nominat: sistitur. At ecce, quasi intemperis ageretur, à dextra equi parte tentat adscensum: ascendit denique & evadit in equum. Equus neque hortatu ullo neque stimulo moveri se loco passus est. Ergo descendere equo cogitur, currúmque conscendit: sed nulla iterum vi, quidquid agerent aurigæ, vel passum promovere poterant. Tandem pudore confusus Palatinus, spectante & vidente Cæsaris aula ex arce, toto illo & impedito itinere pedibus confesto, multum admirans, & quid actum esset secum versans, ad hospitium in urbe reversus est.

24. In Vita venerabilis & Apostolici viri Alberti Chansky Societatis Jesu aliud exemplum legitur, quod verbis ipsius nostri scriptoris audire placebit. Dum Pragæ Albertus Grammaticæ daret operam, essetque annorum quatuordecim, pater ejus Joannes Chansky Pragam advenit, cumque eo Sanctorum ac præcipuè Bohemicæ Patronorum Corpora venerationis ergo visitavit. Accidit verò, ut etiam ad B. Joannis Nepomuceni monumentum venirent: ubi referente patre didicit, quantæ locus esset venerationis, quantæ martyris illius honor Deo curæ, quam certa eorum poena qui terram illam protervè conculcare audent: aded ut virgini cuidam sacrum illud sepulcrum pede protervo calcare impudenter ausæ, dum maximam inter populi frequentiam per pontem Pragensem domum rediret, exorto repente vehementi vento, quasi quodam turbine involuta vestis seu toga, in altum sit ab imo elevata cum incredibili virginis pudore. Ad hæc cogitare cœpi (juvat P. Albertum hæc de se scribentem audire) facile id contingere potuisse feminæ, sed viro aut puero qua ratione aliquid simile contingere posset? Quare experiundi gratia, cum eo tempore adhuc clathra circa sepulcrum Sancti essent rara & demissa, pedem eò data opera imposui, ita ut sepulcrum calcarem. Accidit autem, cum ad antiquam urbem per

parvum pontem rediremus, ambulando sequebar parentem : & ecce incidi in latentem quamdam foveam usque ad genua, quæ Pragæ solent esse in plateis hieme ex congesta glacie & nivibus ; & ferè illic calceum reliqui, atque irridente me omni populo, pudore insigni fui suffusus. Et veniens ad pontem Pragensem, prope imaginem Crucifixi, illic recidi, & in luto circumquaque in pallio meo obvolutus fui ; & quasi tum interiùs hanc vocem audi- vi : In hoc loco ille Sanctus de ponte iu aquam fuit præcipitatus & submersus. Summo autem pudore affectus fui, mirantibus & ridentibus hominibus, quid & cur & quomodo hoc mihi accidisset. Hæc venerabilis Pater Albertus Chanovvsky manu propria.

25. Alia eaque longè gravior pœna secuta est Calvinianum hominem, Wenceslaum Wilhelmum de Raupovva Baronem, rebellionis quæ in Bohemia ab exteris ferè hominibus Comite Turriano & Hohenloo, item Felsio aliisque novis Bohemis incolis, sædo incepto, ac fœdiore exitu mota est, haud postremum incentorem. Hic cum aliquando in Ecclesia Metropolitana S. Viti, velut in profana domo, cum sociis otiosus inambularet anno M. DC. XIX, in B. Joannis tumulum fortè incidit. Recurrit homini vetus de eo sepulcro traditio ; quare multum Catholicorum stultitiam, ut putabat, demirans & deridens, qui rebus tam vanis tenerentur ; tumulum B. Joannis calcat, & quasi nihil egisset, cetera idololatriæ Catholicæ, ut ipsi appellant, monumenta perlustrat, neque multo post templo egreditur. In ipso templi limine famulus anhelans cum tristi nuntio accurrit ad Dominum ; filium, quem Raupovva habebat unicum, hoc momento inopinatè exspirasse. Nimirum eodem temporis articulo Deus contemptum servi sui B. Joannis morte unici filii vindicavit. Discite justitiam moniti & non temnere Divos. Atque utinam hunc finem vindicæ, divina habuisset ira ! Constat inter omnes, post annos pluri-

mos Raupovvam hæreticum actum in rabiem, dum homines stricto ferro insectatur, miserè Litomericii periisse. De hac Raupovvæ scelerata temeritate, ne dicam magis, deque pœna irrogata, est inter manus meas Testificatio legitimè confecta, annulo familiaris illustrissimæ signata, chirographo firmata, quam Illustrissimus Comes Zdenko Wratislavv de Mitrovicz, Vilemovii, Zerotinii Dominus, & Slanensis districtus Præfectus, anno M. DC. XLVIII. confecit: qui & familiariter Raupovvam novisse, & hæc omnia sibi constare per animi sui conscientiam testatur.

26. Venio nunc ad narrandum exemplum, quo tristis ad B. Joannis tumulum accidit nullum. Ac nescio sanè quid illud esse oporteat, quod tanto semper odio in B. Joannis memoriam & sepulcrum hæretici ferantur. In illo, de quo modo dixeram, hæreticorum in Bohemia regno, post annum M. DC. XVIII, cum Calviniani Pragensis Ecclesiæ Metropolitanæ dimidium, partem scilicet posteriorem, occupassent, suaque profana & umbratili Cœna contaminassent; habebant illi sine dubio præ oculis sanctorum Patronorum Viti, Sigismundi, & aliorum Divorum corpora, ac ferebant placidè; unius tantum B. Joannis Nepomuceni humilem tumulum videre non sustinebant. Neque modò crates circa tumulum evellere, sed ipsum beati Martyris corpus (facinus profectò etiam in quocumque humano corpore indignum!) exhumare & in communem locum abjicere statuerunt. Sed B. Joannes locum egregiè tutatus est. Mittuntur ad certam diem valentissimi & confidentissimi satellites, quibus id datum erat negotii. Vix Sacrilegium tentarant, & crates ferreas ligonibus convellere cœperant; cum ecce duo, quasi è cœlo percussi, repente in terram concidunt: alter omnino exanimis numquam vitam recepit; alter operi præfectus, Anglus homo, epheborum Friderici Palatini (qui sese Regem Bohemiæ ferebat) præceptor, semivivus ac ægrè spirans è templo inter manus elatus, paulo post & ipse miseram

seram animam efflavit: ceteri periculo & damno suorum adm-
niti, una tantum sepulcri parte cratibus dejectis, opus imperfe-
ctum reliquere. Res est tragica, sed eorum testificationibus fir-
mata qui adfuere: quos inter vivit hodièque senex, campanis in
ecclesia S. Viti præfectus, rei gestæ olim spectator: historiæque
hæc tota ante B. Joannis Nepomuceni sepulcrum, tessellato ope-
re pereleganter in ligno expressa, cum admiratione peregrino-
rum spectatur. Recenset hoc etiam triste miraculum Germanicus
liber, cui titulus est Veridici, Augustæ anno M. DC. XXX. typis e-
ditus pag. 89. & seqq. ac primum Angli illius Calviniani, sepul-
cro insultantis sacrilegas voces, tum cœlestem ultionem humi al-
liso corpore, demum eadem nocte inter horrificas vociferationes
ac ejulatus, quasi ab igne aliquo ureretur, infelicissimam mortem
multis verbis describit. Adjicitur in eodem libro; paulo ante de-
cretoriam in Albo - monte pugnam, qua hæreticorum res
concederunt, cum anno M. DC. XX. nocte quadam hæretici
satellites, in eadem ecclesia, in Christi Crucifixi statuis aliis-
que Divorum imaginibus dejiendis strenuè laborarent; à Ca-
tholico piòque homine, qui tum aderat & dolenter quæ ge-
rebantur spectabat, visos tres viros humana forma augustio-
res è sepulcris prodire: primum cultu Regio, alterum Epi-
scopali habitu conspicuum, tertium sacro quidem in habitu,
sed ignoto. Hos convenisse unà, ac stantes, quasi de futu-
ro rerum statu capita conferrent, postea amissos ex oculis;
nihil dubitari à Catholicis S. Wenceslaum Regem, & S. A-
dalbertum Episcopum primos duos fuisse, tertium omnes su-
spicari B. Joannem Nepomucenum, quem tantopere odissent
hæretici, quémque exhumare etiam voluissent. Ita liber ille.
In re tam recenti fides sit penes auctorem: ad tumulum B.
Joannis redeamus.

27. Ob hanc igitur causam, & sæva in calcantes e-
xempla edita, cum jam pridem ferrei clathri ad unius ferè
ulnæ

ulnæ altitudinem prætenti essent , Canonici novis aliis cratibus sepulcrum cinxerunt : qui Clathri facillè tres ulnas altitudine æquant , ut nisi ægerrimè vix esse cuiquam improbo & injurio liceat. Porro Calviniani , tam malè à B. Joanne accepti , quamdiu Pragensi ecclesia sunt usi , tumulum ipsum totum , præstigias in eo latere vociferantes , asseribus & tabulis quibusdam claufere , ne ullo modo adiri , imò ne spectari posset. Obturbare illos , dum ad cœnam in templo sederent , B. Joannes videbatur ; & velut mortualis umbra , nimium odiosus & non vocatus , intervenire conviviis. Jam verò hanc ipsam Ecclesiæ Metropolitanæ profanationem , & stantem in loco sancto abominationem ex sacro suo tumulo B. Joannes significavit. Siquidem imminente illa ab hæreticis calamitate , sæpius nocte gemitus & lacrymosæ quædam voces ab imo templi audiebantur : Custodes autem templi , studiosè gemitus illos secuti , animadverterunt non semel , ex B. Joannis tumulo exire. Nimirum dolebat beato viro (quantum Beati dolere possunt) dilectam Pragensem ecclesiam tot brevi sacrilegiis profanandam , quæ nunquam antè , ex quo à S. Wenceslao fundata erat , ne quidem Hussii aut postea Rokyczanæ temporibus , hæreticorum impuris sacris profanata fuisset. Sed plures sacri illius tumuli prærogativæ possent adferri : nam aliis quoque temporibus ecclesiæ S. Viti excubitores , ad indicandam fortasse beati viri sanctimoniam & in cælo gloriam , amabili quadam luce sepulcrum illud cingi , & radiis coruscare viderunt. Neque id mirum : pro thesauro est Pragensi ecclesiæ B. Joannes , ubi verò thesauri lateant , ajunt ignes emergere.

28. Præcipuus B. Joannes Nepomucenus Patronus & Tutator eorum habetur , quibus infamiæ periculum aliquod imminet , quique ne admissum scelus factumve emanet in pu-

blicum, pertimescunt: occurrit enim mirabiliter periculis, & factum abscondit. Exempla in eam rem publica dare nec possum, nec audeo: quia ut silerem, atque etiam nescirem, ipse Beatus Joannes, qui texit, effecit: sed res est inter omnes contestata: solentque eos, qui afflicti, quo se vertant nesciunt, ad Beati sepulcrum mittere, ut timores suos exponant & commendent. Hujus festinati & toties perspecti auxilii argumento, edita typis pridem oratio est, quæ sub B. Joannis effigie legitur hisce verbis concepta: Præsta quæsumus, omnipotens Deus, precibus nostris, quas in B. Joannis Confessoris veneratione deferimus, pium benignus auditum; ut ejus meritis & intercessione suffulti, ab infamia & confusione temporali liberati, ante mortem reatus nostros sincera Confessione expiare, salutari poenitentia delere, & portum æternæ salutis contingere feliciter valeamus. Per D. N. Jesum Christum filium tuum. Iis quoque fert opem B. Joannes, qui exitiali verecundia crimina sua in sacro tribunali aperire reformidant: nam ad ejus tumulum supplicantes, audaciam quamdam ad proferenda omnia addi sibi senserunt, idque apertè Sacerdotibus sunt testati. Anathemata ad B. Joannis tumulum plurima olim pependisse meminerunt senes: hæresis Calviniana anno M. DC. XIX. laceravit omnia, aut flammis corruptit. Nostra memoria matres aliquot, ad partum gravissimè laborantes; alii hydrope, alii febribus diuturnis crudelissimè vexati, fufis ad B. Joannem precibus, convalescere, ut anathemata hodierna testantur. Quibusdam ipsa fides & in B. Joannem amor opem attulisse videtur: nam cum alia deessent, pulverem, ex ejus lapide sepulcrali modicè abrasum, ad varios morbos valuisse senserunt.

29. Matrōna Illustris (quam nominare nihil attinet) cum aliquando de Sanctis in Metropolitana Ecclesia conditis
 mentio

mentio fieret , & nescio quæ ex domesticis puellis B. Joannem Nepomucenum inter eos numerasset ; illa supercilio sublato , Quem tu , inquit , Joannem nominas ? nihil de illo Roma scit : colitur ille à rudibus perperam , neque forsitan hanc venerationem meretur : nam si sanctus esset , pridem cum Pontifices in Divorum numerum retulissent. Post aliquot dies cum eadem matrona , nihil jam de B. Joanne cogitans , oraret in templo ; reperit in libello precum Beati effigiem capite radiato in habitu Canonorum venustissimam , quam ante numquam viderat. Paulo post cum domi in scriniolo suo aliud quærit , alia item ejusdem Beati effigies quasi sponte venit in manum. Ea res improvisa ita tenerum matronæ animum vulneravit , ut confestim in lacrymas soluta , B. Joannem Nepomucensem inlamarit. Dièque altero ad Ecclesiam Metropolitanam profecta , Confessione peccatorum præmissa , divinam Eucharistiam sumpsit ; & sepulchro beati Martyris advoluta , audaciæ veniam postulavit. Nec omittenda est religiosi cujusdam viri temeritas , divinitus ut videtur castigata. Hic in disceptatione cum socio sui Ordinis inita , negabat rite fieri , quòd B. Joannes à populo coleretur ; addebátque cum stomacho , malè agere eos , qui cum faciliè impedire possent , cultum hominis tam ignoti tolerarent. Nondum abierat dies , en tibi gravem ægritudinem : nulla data causa tremore artuum insolito concutitur ; ac ne mali originem ignoraret , simul ultro succurrit cogitatio B. Joannem de se vindictam sumere. Neque aliud fuit : nam neque tremor , neque dolor posuit , donec æger B. Joannem voto honorasset , ac veniam postulasset. Rem verò , ut secum gesta erat , ipse religiosus vir ad perpetuam memoriam scripto consignavit. Ardet ad B. Joannis tumulum suspensa lampas , ut antè dixi. Ex ea lampade Servus - capellæ (ita templi Custodem appellant) oleum omne effuderat , oleique loco aquam puram infuderat.

fuderat, ut socium suum (cui commissa & nutrienda lampas erat) vexaret. Accedit rerum omnium ignarus socius, alter videlicet Æditimus, priore illo procul observante, & benignam sibi socii irridendi materiam oblatam gaudente. Accenditur lampas, aqua sine omni elementorum pugna exardescit, lampas nitidissimè lucet. Territus rei novitate ocularis ille servus, fatetur quid egisset: uterque agnoscit miraculum: plures ecclesiæ Ministri advocantur: rem ita se habere deprehendunt, Deum in servo suo B. Joanne glorificantes.

30. Stat super B: Joannis Tumulum candelabrum ex orichalco ingens, cujus pedem artificiosissimis staturis puerorum undique ludentium, aliisque imaginibus æreis distinctum, inter cetera spolia, excisa urbe Mediolanensi à Friderico Barbarossa Cæsare, Wladislaus Bohemiæ Rex belli ejus socius, ante annos facile quingentos; quod ex Salomonis templo fuisse diceretur, Pragam attulerat, & ecclesiæ S. Viti donarat. Eum pedem, adjecta nova mole, jam ab annis centum octaginta, antiquitas in candelabri formam eleganter aptavit, & sepulchro B. Joannis imposuit; quod in manuscriptis templi codicibus non aliter, quam Candelabrum B. Joannis appellatur. Id candelabrum nostra memoria ornandum sibi sumpsit Serenissimus Archidux Leopoldus, Ferdinandi III. Cæsaris frater, & staturas omnium Sanctorum Bohemiæ Patronorum, suo quemque in habitu (quos inter B. Joannes noster spectatur) itidem ex orichalco apponi jussit, supernè in orbem quasi in corona stantium gratiosissimo spectaculo effictas à bonis artificibus, ut erat Princeps artium ejusmodi amantissimus & æstimator peritissimus. Hoc opus novum, cum sacrilegis oculis quidam fuissent intuiti, & aurum esse crederent; cupiditate victi, defractam B. Joannis statuam, quæ ceteris videbatur formosior, rapuère. Magnam illis sacrilegium attulit

attulit curam, quippe diu noctūque laniabatur intemperii mens, ut nec somnum nec quietem ullam capere possent. Adasti igitur à monitore & tortore assiduo, quem habebant intus, retulere statuat: & ad tumulum B. Joannis, mox ad sacrum Pœnitentiæ tribunal advoluti, rem omnem Sacerdotibus aperuere.

31. Hactenus de B. Joannis Nepomuceni Vita & Miraculis concinnata Narratio. Porro ne quem sua laude defraudem, præcipuam mihi materiam suppeditavit Perillustris & Reverendissimus Dominus Joannes Ignatius Dlahovvesky de Longavilla, Protonotarius Apostolicus, sanctæ Metropolitanæ Pragensis, nec non exemptæ Wissehradensis, & Collegiæ Veteroboleslaviensis ecclesiarum Canonicus: cujus verbis, ex ejus ad me litteris, hanc narrationem concludam: Mitto, quæ de B. Joanne Nepomuceno invenire potui; cæque ex variis fidissimis & indubiis manuscriptis collecta, sub fide Sacerdotali communico: faxit Deus, ut quem honoramus in terris, ejus consortio perfruamur in cœlis. Amen.

Oratio ad B. Joannem Nepomuc.

Quam tribus linguis, Bohemicè, Germanicè & Latinè scriptam, & in tabellis ante ejus tumulum appensam, populus pie recitare consuevit, ad verbum descripta.

B. Joannes, Martyr ac Patrone, Nepomuci in Regno Bohemiæ oriunde, templi S. Viti in arce Pragensi Canonice; eò quòd ad instantiam Wenceslai IV. regis, ulcisci se de conjuge, sæpe illum de vita corrigenda monente, volentis,

G

ante

ante & post torturam, Confessionem Augustæ propalare recusasti, in flumen Muldavam ex Ponte præcipitatus, à luminibus, noctu supra flumen ubi corpus tuum jacuit apparentibus, certissimis tuæ innocentæ & sanctitatis testibus ostensus, solenniter ab universo Clero ac populo ad Cathedrale templum deportatus fuisti; ubi usque hodie, qui tuum sepulcrum exhonorat, vulgi infamiam effugere non solet. Tu enim admirandam, inauditam, ac sempiternam memoriam secreti exomologeseos tuendi post te reliquisti. Per hæc tua merita & dona divinitus tibi concessa, precamur suppliciter ac fiducialiter, apud omnipotentem Deum eam impetra nobis gratiam, ut ira ejus conquiescat, peccatorum pœnas, uti pestem, bellum, famem, aliásque tam corporis quàm animæ, plagas clementer avertat; & ut nos ante obitum confiteri, pro peccatis satisfacere, omne periculum & seculi dedecus, hominúmque scandalum effugere, Deo placere & adhærere, vitam laudabiliter concludere, & ad vitam æternam pervenire possimus. Per Jesum Christum Dominum ac Salvatorem Nostrum. Amen.

Joh. Andr. Higel sculpsit. Aug. Vind.

*Concept filium
in Senectute sua
Luc. C. 2. v. 36.*

*S. Ioseph de
Umas Cant.
R. p. natus
in senectute
sua. v. 36.
Luc. 2. v. 36.*

*Iohannes Nepomus ex granulis is
parentibus nascitur, caelesti flum,
mae domum paternam ambiente.
Vita Num. 1. et 3.*

*S. Ioseph de
Umas Cant.
R. p. natus
in senectute
sua. v. 36.
Luc. 2. v. 36.*

B. Joannes a
 Craxo, I. d. d. d.
 p. a. Maria
 a. r. o. r. e. p. r. a.
 r. e. s. t. i. t. u. t.
 H. e. d. i. c. t.
 m. d. c. l. i. i. i.

*Puer Joannes ope B. V. de monte
 virili e gravi morbo convalescat.
 Vi. n. s.*

V. Joannes
 de Lardin
 G. J. d. d. d.
 B. N. V. de
 v. g. g. g. g.
 l. e. r. e. s. t.
 l. i. i. i.

*Puer autem erat mirificus
in conspectu Domini ante
te faciem Heli Sacerdotis
1. Reg. C. 1. v. 22.*

*S. Luceus de
S. Luceo S. L.
pater Sacra
operantibus
monstrare ce
litus. N. Lud.
5. Feb.*

*Sacra facientibus in monte vobis,
di P. P. Circumvolutis sedibus
ministrat. V. n. 3.*

*B. Luceus
Circumvolutis
Ord. Carthus.
Sacris.
Luceo. 5. Feb.*

*Leone Duce
magis Sicutus
Doctor Sub
alio Ord. S.
Pravus*

*Humanioribus Literis, alioribus
Praxi absolutis creatur Canon,
um et Theologiae Doctor. Vi. n. 4.*

*Vin. L. omnia
Lion. Cou.
suis regno
machi L. et
patris L. et
15. Febru*

*Desiderabo mihi Sacerdotem
 iustum, qui iuxta ar-
 mationem et unguam me-
 am faciat.
 Ps. 135.*

*S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.
 S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.
 S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.*

*Sacerdotio invidiosus mensura
 inter pietatis et penitentiae opera
 exigit. H. n. 5.*

*S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.
 S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.
 S. Iustinus
 Martyr
 a. 100.*

*Non enim sicut
phorini, adulterantes ver-
bum DEI, sed ex sincerita-
te, sicut ex DEO, utrum
DEO, in Christo loquuntur
in Cor. II. 17.*

*S. Leon. Martyr
Sacer. Pauli
et Barnabe
in praedica-
tione
Evangelij.
Concl. in A. 4.
Ap. 27. Sept*

*Magno fructu ad populum di-
versis sit Ecclesiasticis primus in
Theineri B. V. Jan. in Cathedra
li S. Viti Ecclesie. Via. n. 5. et 6.*

*Sanctus
Rambertus
1251
1252
1253
1254
1255
1256
1257
1258
1259
1260
1261
1262
1263
1264
1265
1266
1267
1268
1269
1270
1271
1272
1273
1274
1275
1276
1277
1278
1279
1280
1281
1282
1283
1284
1285
1286
1287
1288
1289
1290
1291
1292
1293
1294
1295
1296
1297
1298
1299
1300*

*in dolo eleemosynam
 in corde pauperis, et hinc
 pro te exorabit ab omni
 malo super scatum potestis,
 Psal. li. 29. v. 25. et 26.*

*S. Joannes
 Eleemosynarius,
 rursus, Patris
 et Alti
 dicitur, Psal.
 29. l. 25.*

*Joanne Archi-Præule apertis fit
 Canonice ad S. Viti, Jani Carari,
 us Ecclesiarum et Eleemosynarius.
 Vit. n. 6. et 7.*

*S. Joannes
 Eleemosynarius
 dicitur S. Bas
 dicitur Eleo
 mosynarius
 l. 2. v. 25.*

*Noli querere à Domino
 divitiam, neque à rege
 cathedram honoris.
 Psal. 113. v. 4.*

*Recurat Episcopatum Liovericem
 sem, uti et exemptum Propositu,
 nam Vjohrudensem. Tit. n. 7.*

*Chicobito,
 in Præfate
 Curatoris
 Anthonis
 Kohn, j. Oct.*

*quæ et præ
 variab. dicitur
 L. 2. M. 1.*

S. Leonora, C. Abbatissa, S. Spiritus, Monasterij, 24. Martij.

Lionora Imperatrix et Sanctimonia, salubris ad S. Georgij in arce est a confessoribus. V. n. s. d. g.

Lionora Imperatrix, Sanctimonia, ad S. Georgij in arce, est a confessoribus, V. n. s. d. g.

M. P. S. C. M.

I. A. P. en. A. F.

In Tempore
 Sacramenti
 abcondere
 bonum est
 Tob. c. 12. v. 7.

Wencelaw Imp. Conquisit. ansejn.
 onem ex Ioanne revere magnus
 promissis tenuit. Tit. n. 10.

S. L. L. L.
 S. S. S. S.
 S. S. S. S.
 S. S. S. S.
 S. S. S. S.

*Patientia lenitior Prin-
cipi, et lingua mollis
confringet duritiam.
Prov. c. 25. v. 25.*

*Ioannes clam dimissus, consum-
tis occulte vulneribus, tormenta
infligta alium dissimulat.
Ps. n. 23.*

*B. Iohannes
Evangelista
Ab. h. v. b.
particula
proprietus
Sunt. 2. d. d.*

*B. Iohannes
Trinitatis
Ep. n. b. m. v.
am. m. a. b. o. d.
a. v. b. e. l. e. n. t.
1. a. 27. M. g.*

Vocatus Paulus discipulis,
 et exhortatus eos, valebat.
 Act. c. 20. v. 1.

Ioannes super illud: Post modum
 cum dixit, conuioni, vale facit,
 mirram suam, multaque Bohemiae
 immanitates multa retinebat. Va.
 n. 23.

*Secretum meum mihi,
Secretum meum mihi.
Ierem. C. 24. v. 16.*

*S. Iohannes
Baptista
fuit unus illi
Iohannes Non
habet librum
Martyrum*

*Wincelms salutem Iohannem
percutit, cruciat, certumque morti
in parerat, intendit, sed nihil obu-
lit. V. n. 14.*

*S. Iohannes II.
Ep. Karolus
martyr eius dicit
Luce. Theod. 1. 10
capit. et 1. 12
capit. Martyrum
1. 1. 1. 1. 1. 1.*

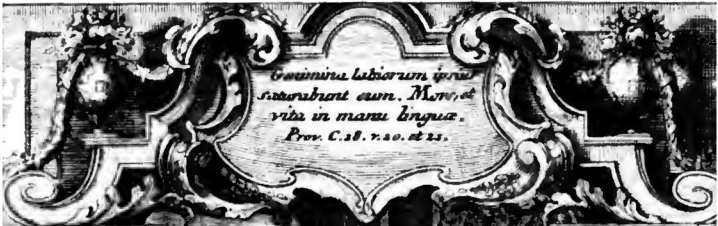

*S. Innocentius
Monserratus
in anni m. ccc.
lata proventus
suo sanctorum
Ed. 6. May.*

*A. Linnii corpus devotum, et lin-
gua post 330. annos incornpta re-
perta, publice, solennique venerati-
oni exponitur. 4. Jul. 1720.*

*S. Innocentius a
Sordaniensis
Sic. Gen. 1720
caput, cor et
lingua in-
corrupta
Gen. 4. May.*